

ЗАТВЕРДЖУЮ

ректор Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
Володимир ПОНОМАРЕНКО

20 25 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти (на прикладі Китайської Народної Республіки)», виконаної аспіранткою кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу

Чжан Цайджин

для здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
(галузь знань 01 Освіта/Педагогіка)

Публічна презентація наукових результатів дисертації Чжан Цайджин «Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти (на прикладі Китайської Народної Республіки)» та її обговорення відбулися 07 лютого 2025 р. на розширеному засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. У результаті проведеної презентації та обговорення дисертації експерти у складі кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Коваленко О.Ю., доктора філософії (011 – Освітні, педагогічні науки), доцента, доцента кафедри педагогіки, іноземної філології Погорелової Т.Ю., головуєчий на засіданні кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Дубцова О.В. та присутні на засіданні кафедри дійшли таких висновків:

1. Науковий рівень дисертації частково відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а саме:

щодо пунктів 6 і 7 – дисертація подана у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконана державною мовою, є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має

встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень.

2. Дисертація виконана на актуальну тему. Актуальність теми дослідження визначається важливістю розвитку у молодого покоління компетентностей, спрямованих на досягнення сталого способу життя з акцентом на глобалізацію та інформатизацію. Особливого значення на сучасному етапі розвитку економіки Китайської Народної Республіки набуває формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності як однієї з ключових компетентностей, необхідних для отримання конкурентоспроможної освіти та реалізації навчання впродовж життя. Формування означеної компетентності відбувається як у межах формальної форми освіти, так і неформальної, яка уможливорює розвиток людини на різних етапах його професійного зростання через додаткові інститутції (приватні заклади освіти, курси, тренінги тощо). Це актуалізує обґрунтування і впровадження спеціальних дидактичних та педагогічних заходів, які б дозволили підвищити ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в КНР, враховуючи переваги та специфіку неформальної освіти.

Аспірантка Чжан Цайджин в роботі звертає увагу на те, що проблема використання переваг і особливостей неформальної освіти КНР для ефективного формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності залишається недостатньо розробленою в теоретичній та практичній площинах. Зважаючи на проведений аналіз досліджень та виокремлені аспіранткою протиріччя, тема дослідження є актуальною.

Актуальність роботи підтверджується також її зв'язком із науковими дослідженнями Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за ініціативною науково-дослідною роботою № 2/2020 «Управління формуванням професійних компетентностей майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього простору» (номер державної реєстрації 0120U104231), що підтверджує актуальність та цінність напрацювань аспірантки, де особисто нею виконано підрозділ «Організація освітнього процесу формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти в КНР».

3. Результати дослідження дисертанта мають наукову новизну.

Результати дослідження дисертантки Чжан Цайджин мають різний ступінь наукової новизни, основні положення якої полягають у такому.

У дисертації вперше виокремлено, науково обґрунтовано та деталізовано педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності учнів закладів неформальної освіти КНР. До таких умов автором віднесено комплекс факторів: (1) цілеспрямована теоретико-методична підготовка вчителів закладів неформальної освіти до формування ІКК; (2) розроблення і використання динамічного інтерактивного інформаційного освітнього середовища, яке спрямовано на організацію навчального процесу на основі змішаного навчання; (3) добір та залучення комплексу засобів стимулювання учнів до діалогового спілкування іноземною мовою. Крім цього, дисертанткою вперше теоретично обґрунтовано модель впровадження розроблених нею педагогічних умов

формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у навчальний процес приватних закладів неформальної освіти КНР, а також розроблено методичні рекомендації щодо запровадження педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності учнів за розробленою моделлю у навчальний процес приватних закладів неформальної освіти КНР.

Також у роботі Чжан Цайджин уточнено понятійно-категоріальний апарат: конкретизовано для поля дослідження поняття «іншомовна комунікативна компетентність», «формування іншомовної комунікативної компетентності»; уточнено розуміння понять «змішане навчання», «гібридне навчання», а також «педагогічні умови» у ракурсі їх застосування у межах дослідження особливостей формування іншомовної комунікативної компетентності учнів закладів неформальної освіти Китаю.

В дисертації також дістала подальшого розвитку технологія факторно-критеріального моделювання для оцінювання якості впровадження педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у навчальний процес закладів неформальної освіти КНР.

4. Розробки дисертантки мають практичну цінність, що підтверджується експериментальною перевіркою розробленої моделі впровадження педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у навчальний процес приватних закладів неформальної освіти КНР. Також запропоновані аспіранткою методичні рекомендації можуть бути використані у практичній діяльності науковцями, вчителями іноземних мов, керівниками закладів освіти, слухачами курсів підвищення кваліфікації, аспірантами, магістрами, а також зацікавленими цією тематикою фахівцями.

5. Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40. Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження.

6. Структура й обсяг дисертації повністю відповідають вимогам виконаної освітньо-наукової програми. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг становить 249 сторінок (10,37 авт. арк.). Дисертація містить 13 таблиць, з них 5 таблиць займають 5 повних сторінок; 8 рисунків, список використаних джерел – 235 найменувань на 29 сторінках, з них 171 джерела іноземного походження; 4 додатки на 15 сторінках. Обсяг основного тексту дисертації становить 184 сторінок (7,66 авт. арк.).

7. Всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою, отже вимоги пунктів 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44 виконані. Усі положення наукової новизни та основні результати дослідження Чжан Цайджин висвітлені в 13 наукових працях (з яких 5 одноосібних), із них: 6 – статті у вітчизняних фахових наукових виданнях, 1 – стаття в міжнародному науковому виданні, 5 – матеріали наукових конференцій, 1 – підрозділ колективної монографії.

Шість наукових публікацій відповідають п.8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та зараховуються як 5,5 наукових публікацій.

В опублікованих працях здобувача відображено сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їх наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на це, апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертацій:

Статті у фахових виданнях України:

- 1) Чжан Цайджин, Борова Т. Моделювання процесу формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів в умовах неформальної освіти. *Інноваційна педагогіка*. ПУ Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2023. Випуск 57. Том 1. С.151-155.
DOI:<https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.1.30>
URL:http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/57/part_1/30.pdf
- 2) Чжан Цайджин Сучасна технологія формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти в КНР. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. Випуск № 89. С.58-62.
DOI:<https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.89.11>
URL:<http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/89/11.pdf>
- 3) Zhang Caijing, Gryzun L. Development of foreign language competence as an integral part of professional training of students in Chinese colleges. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2023. Вип. 60. С. 153-163.
DOI:<https://doi.org/10.34142/2312-1548.2023.60.11>
URL:<http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/sciencemeans/article/view/13550>
- 4) Чжан Цайджин, Борова Тетяна, Вєдь Тетяна Формування трансверсальних компетентностей у студентів ЗВО на основі гібридного навчання. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика»*. Серія «Педагогіка». 2022. Випуск 13(25).
DOI:[https://doi.org/10.33296/2707-0255-13\(25\)-07](https://doi.org/10.33296/2707-0255-13(25)-07)
URL:<https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/457>
- 5) Чжан Цайджин, Л. Гризун. Створення інформаційного освітнього середовища як педагогічна умова формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у закладах неформальної освіти Китаю. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, 2024. Вип. 62. С. 80–91.
DOI: <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2024.62.06>
URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/sciencemeans/article/view/15827>
- 6) Zhang Caijing, L. Gryzun Experience of using interactive techniques for online foreign language learning by students in Chinese non-formal educational

institutions Electronic Scientific Journal. The Modern Higher Education Review, 2024. Issue 9. Pp. 9-29

DOI: <https://doi.org/10.28925/2617-5266/2024.91>

URL: <https://edreview.kubg.edu.ua/index.php/edreview/article/view/173>

Праці апробаційного характеру

1) Чжан Цайджин, Борова Т.А. Організаційно-педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти в КНР. *European Humanities Studies: State and Society*. Issue 3, 2022. P.30-46. DOI: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2022.3.03> (Index Copernicus International) (0,89 URL: <https://ehs.eeipsy.org/index.php/ehs/article/view/371> (закордонне видання)

2) Bai Jisheng, Yang Honghao, Zhang Caijing, Nadiia Morhunova The influence of the national mentality of Chinese students on the formation of professional and communicative competence using innovative technologies. *Problems and prospects of training in higher school: pedagogical, philological, psychological and intercultural aspects : monograph* / Іа. Levchenko, А. Kholodov and others. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 2023. Pp. 122-141 URL: <http://monograph.com.ua/pctc/catalog/book/978-617-7319-94-7.ch8>

3) Борова Т.А., Чжан Цайджин Формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів. *Міжнародна наукова конференція "Наукові дослідження та досягнення у сфері педагогіки і психології"*. International scientific conference. (Poland, April 5–6, 2023). Częstochowa, the Republic of Poland. 2023. Pp. 123-126. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/325/8994/18803-1> (закордонне видання)

Публікації здобувача за матеріалами конференцій

1) Zhang Caijing Some peculiarities of English teaching in non-formal schools in China *Адаптивні процеси в освіті : збірник матеріалів (тез доповідей) 2-го Міжнародного наукового форуму* [за заг. ред. Г. В. Єльнікової; ред. кол.: О. Л. Ануфрієва, Л. О. Бачієва, В. М. Гладкова, М. Л. Ростока, З. В. Рябова; упоряд. Я. Й Васильченко]. Київ-Харків-Запоріжжя, 2023. С. 307-308

2) Чжан Цайджин Головні принципи формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у КНР. *Proceedings of The 2nd International Scientific Conference «Sustainable development strategy: global trends, national experience and new goals», and dedicated to the 100th anniversary of the National Leader of the Azerbaijani people Heydar Aliyev*. (Mingachevir, 8-9 December 2023). Mingachevir. 2023. Vol. II. P. 615-617. (закордонне видання)

3) Zhang Caijing The development of non-formal education in China *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції* (Харків, 20– 21 травня 2022 р.) / за ред. Боярської-Хоменко А. В., Попової О. В. ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2022. С. 145-149

4) Zhang Caijing Problems, causes and suggestions in the training of Chinese

senior high school students' English communicative competence *Educational and scientific activity in a new time: realities and challenges: Proceedings of The International Scientific Conference. VOL. I. Mingachevir, Azerbaijan. Mingachevir state university, (Azerbaijan, 16-17 December 2022). Azerbaijan. 2022. P. 603-606.* (закордонне видання)

Апробація результатів дисертації. Основні положення й результати дослідження Чжан Цайджин обговорювалися на засіданнях кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Також результати дослідження доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: International scientific conference «Economic development and heritage of Simon Kuznets» (ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків, 25 квітня, 2024), Міжнародна наукова конференція «Наукові дослідження та досягнення у сфері педагогіки і психології» (Częstochowa, the Republic of Poland, April 5–6, 2023), The 2nd International Scientific Conference «Sustainable development strategy: global trends, national experience and new goals», and dedicated to the 100th anniversary of the National Leader of the Azerbaijani people Heydar Aliyev. (Mingachevir, Azerbaijan, 8-9 December 2023), VI Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (Харків, 20–21 травня 2022 р.).

8. Дисертація «Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти (на прикладі Китайської Народної Республіки)» аспірантки кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Чжан Цайджин **виконана із дотриманням принципів академічної доброчесності.** Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в одноосібних опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї та положення, які є результатом особистих наукових пошуків.

9. Загальний висновок. Дисертація «Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти (на прикладі Китайської Народної Республіки)», виконана Чжан Цайджин для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» (галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), є завершеною кваліфікаційною науковою працею, має теоретичну та практичну цінність, в якій викладено авторський підхід до розробки та впровадження педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти КНР. Проведені дослідження характеризують Чжан Цайджин як кваліфікованого та зрілого науковця, здатного проводити теоретичні та практичні дослідження в галузі освіти на високому рівні. Дисертантка володіє методологією наукового пошуку, має широкий науковий світогляд. Подана дисертаційна робота «Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти (на прикладі Китайської Народної Республіки)» відповідає всім вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»,

затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а її автор – Чжан Цайджин – готова до наступних етапів експертизи і гідна присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» (галузь знань 01 Освіта/Педагогіка).

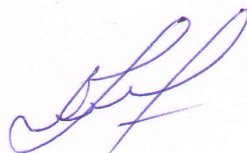
10. Рішенням розширеного засідання кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу (протокол № 8 від 07.02.2025 р.)

УХВАЛИЛИ:

10.1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Чжан Цайджин «Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти (на прикладі Китайської Народної Республіки)», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

10.2. Рекомендувати дисертацію Чжан Цайджин «Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах неформальної освіти (на прикладі Китайської Народної Республіки)» до прилюдного захисту у спеціалізованій вченій раді в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 «Освітні та педагогічні науки» після її створення рішенням вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця та введення в дію відповідного наказу.

Експерти за дисертацією,
доцент кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу,
к.філолог.н., доцент

Оксана КОВАЛЕНКО

доцент кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу,
док. філософії, доцент

Тетяна ПОГОРЄЛОВА

Головуючий на засіданні
доцент кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу,
к.філолог.н., доцент

Ольга ДУБЦОВА